

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

170. Quandonam locum habeat privatio beneficii ipso jure.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

alii plures apud Garc. n. 23. Item Card. de Luca de benef. d. 74. n. 4. Argumento Extray. ambitiosa. & confit. Sixti V. de habitu & consura &c. contra Lap. alleg. 78. ad 4. quest. teneat. requiri ad hoc sententiam declaratoriam privatio. hinc inquam sequi videtur, quod is, qui titulum e. s. amittit ante sententiam, teneatur & illud ante sententiam relinquere proviso de illo. Garc. d. 23. Unde etiam is ait n. 35. saltem tunc non admittendam sententiam contrariam de retinendo usque ad sententiam, ubi beneficium tanquam vacans per privationem ipso jure esset alteri collatum. Neque ex his inferitur, quod Clericus dimittendo beneficium suum cogatur prodere crimen suum; praterquam enim, quod plures discedentes aliquantum a rigore hujus sententia velint, non esse obligationem dimittendi beneficium ante sententiam, nisi ubi illud notorium esset; prater hoc, inquam, non semper eo ipso, quod quis beneficium deponit, se reum criminis declarat; praesertim cum diligenter curare possit, ut sibi denuo beneficium, quod factum tantum, non jure possidet, conferatur, & cum Papa vel Praefecto Camerae apostolicae convenire, ut liceat sibi beneficium retinere; mo. etiam fructus, vel certam eorum partem, & confirmare denuo resignationem, vel permutationem factam a die patratu criminis. Azor. l. ult. cit.

Questio 168. An, quando beneficiatus ob crimen est privatus beneficio ipso jure, valeant, qua ratione publici muneris & officii, quo fungitur, facit, v. g. dum qui crimen occultum admisit, ob quod ipso jure beneficium amittit, est parochus, & nihilominus absolvit penitentes; Canonicus, & eligit; Episcopus, & confert beneficia; an valide sint istae absolutiones, electiones, collationes?

Respondeo in omnium sententia ea valere. Azor. loc. cit. q. 4. Less. de justit. l. 2. c. 29. n. 64. & 67. Ratio istius ultimata est, quia nisi talia essent valida, sequeretur inde in rep. & populo Christiano perturbatio & incommoda maxima; omnes enim tales electiones, praesentationes, collationes, absolutiones, aliae sententiae a tali factae deberent rescindi tanquam invalidae. Ratio vero immediata & veluti a priori est, & quidem AA. prima sententia, quod licet jus illud prius, quo illam jurisdictionem obtinebant, nempe titulum beneficium amiserit, habeat tamen adhuc jus possidendi & utendi ea, donec per sententiam Judicis auferatur. Less. cit. n. 64. §. ex his sequitur: communis vero omnium quoad evitanda dicta incommoda, Ecclesia in hoc casu, nimirum quamdiu delictum occultum, vel certe quamdiu non constat, talem per legem esse privatum, etsi privavit titulo, in quo alias ea fundabatur, non tamen adimat jurisdictionem, vel potestatem illam eligendi, conferendi &c. Azor. loc. cit. vel potius, ut Less. loc. cit. n. 65. §. notandum. ex Abb. Cajet. jus ipsum conferat tunc jurisdictionem extraordinarie ad singulos actus propter bonum commune. Item quod error communis jus tribuat, & excuset, dummodo tamen beneficium tale alias legitime seu auctoritate Superioris obtentum: quemadmodum & jus civile l. Barbarius. ff. de offic. praetor. constituit, ut quidquid facit is, qui magistratus vel Judex communi populi errore censetur, cum revera non sit, pro rato & firmo habeatur, & ratione muneris & officii, quo fungi videtur, id

fecerit. Azor. loc. cit. vide de his pluribus Less. loc. cit. dub. 8. per totum.

Questio 169. In genere, quandoam sit locus privationi beneficii ob delictum?

1. Respondeo primo in genere: non esse locum huic privationi, seu non esse imponendam privationem beneficii, nisi in casibus in jure expressis. Garc. cit. c. 10. n. 20. citans plures. Gonz. gl. 15. n. 136. citans c. is qui de sent. excom. in 6. qui etiam n. 138. subjungit, quod, quamvis contrarium dicant alii, ut Selv. p. 3. q. 3. n. 2. & 3. Rebuff. in pr. rit. de mod. amitt. benef. n. 61. per text. c. satis provisum. dist. 56. id tamen intelligendum, si exprimitur a jure, alias non. Sic enim per latam sententiam super crimine non est quis privatus beneficio, nisi id fuerit expressum in sententia. Paris. l. 3. q. 16. n. 30. citans c. qualiter de accusar. Bald. in l. cum fratrem. c. quibus ut indignis. Rebuff. in pr. rit. de mod. amitt. benef. n. 64. ad dicens esse communem. Eadem ferè habet Tond. in qq. benef. p. 1. c. 27. n. 23. ubi quod, licet quis fuerit condemnatus ratione delicti, ex quo non venit privandus ipso jure, non carebit suo beneficio, nisi expressè in sententia poena privationis declarata fuerit; quia sententia est stricti juris; & nihil continet, nisi quod in ea exprimitur. Si verò agatur de crimine, in quo poena privationis ipso jure irrogatur, sequitur privatio ex sola sententia condemnationis delicti, quamvis in sententia nihil dictum de privatione: citat pro hoc Campanil. in divisione juris. rubric. c. 23. n. 121. Hinc nulla condemnatio; quamvis sit ad perpetuos carceres, se extendit ad privationem beneficii, nisi exprimitur. Tond. loc. cit. Gonz. loc. cit. n. 137. citans Felin. in c. inquisitionis. n. 7. de accus. Mandos. de monitoriis. q. 16. n. 1. Alt tamen Garc. n. 3. quod, quia non omnia crimina comprehenduntur certâ diffinitione, debet Judex in his quae similia sunt expressis, in quibus imponitur depositionis poena, eandem regulam sequi, quia de similibus ad similia procedendum est; citat pro hoc Abb. in c. as si Clerici. de judic. n. 34. Duaren. de benef. l. 8. c. 6. n. 6. qui tamen dicant, non debere Judicem attendere multum ad Canones antiquos; quia illi de facili imponebant poenam depositionis, hinc

2. Respondeo secundo: privationi huic locum non esse, nisi in magno crimine; Auctores immediate ante cit. Paris. l. 1. q. 15. n. 30. & l. 5. q. 6. n. 58. utroque loco dicens esse communem, & l. 3. q. 16. n. 2. citans pro hoc c. inventum. 16. q. 7. c. sua. de penis. & plurimos Auctores; si quidem privatio & amissio beneficii in materia beneficii dicitur importare poenam gravissimam, & ordinariam. Card. de Luca. de benef. d. 35. n. 10. seu dicitur poena major, quae in jure ordinaria dicitur assimilata poena mortis in temporalibus; cum sit mors civilis. Card. de Luca. de benef. d. 75. n. 4.

Questio 170. Quandoam locum habeat privatio beneficii ipso jure?

1. Respondeo primo: nullum crimen, etiam privatione dignum, inducit hanc poenam privationis ipso jure, nisi ita expressè sit in jure cautum. Pith. de concess. praeb. n. 26. Garc. cit. c. 10. n. 5. citans Felin. in c. 2. de rescrip. n. 3. Rebuff. de pacific. poss. n. 318. Coraf. de benef. p. 3. c. 6. n. 12. Suar. de relig. 11. 3. l. 4. c. 58. n. 4. Hojed. Henric. Mand. & plurimos alios. Verumque hoc est, etiam si crimen sit atroc. Lot.

Lott. l. 3. q. 18. n. 201. ubi: non omnibus delictis atrocibus (qualia reputantur omnia, quae capitalia sunt; capitalia autem censentur, pro quibus à jure imposita est poena ultimi supplicii. Lott. *ibid.* n. 199. & 100. juxta l. 2. ff. de public. Judic. & Menoch. de arbit. casu 265. n. 3.) eadem est per SS. Canones & constitutiones apostolicas privationis poena ipso jure indicta, sed aliquibus duntaxat atrocioribus, prout vel sceleris immanitas, vel frequentior lapsus occasionem ita sentiendi legislatori dedit, ut inde nusquam praetendi possit privatio ipso jure ex sola atrocitate, nisi concurrat specialis legis determinatio, quod est regula in omni materia & c.

2. Respondeo secundò: in dubio, dum verba privationis non sunt clara, nunquam praesumitur privatio ipso jure, sed tantum privatio per sententiam. Gonz. gl. 15. n. 153. citans Tiraq. in l. si unquam v. revertatur. à n. 168. (qui etiam n. 136. tradit 76. limitatione hujus regulæ) Gamb. de off. & pot. leg. l. 5. n. 163. Garc. cit. n. 5. citans pro hoc eisdem, quos pro prima responsione citarat. Lott. loc. cit. n. 203. Paris. l. 14. q. 2. n. 4. Pirh. loc. cit. Porro casus, in quibus intrat privatio beneficii ipso jure, uti & in quibus intrat privatio solum per sententiam, vide apud Gonz. gl. 15. *ferè per totum.* Azor. p. 2. l. 7. c. 18. 17. Lell. de justit. l. 2. c. 34. dub. 34. Tond. in qq. benef. p. 1. c. 27. & alios apud Garc. cit. c. 10. n. 6. de quibus in particulari infra.

Questio 171. Vacatio ipso jure per qua verba inducatur?

Respondeo: Illa verba *eo ipso* important privationem à lege ipso jure, & lata sententia absque alio ministerio. Gonz. gl. 56. n. 30. (quamvis autem ibi loquatur de privatione alternativæ, quam incurrit Episcopus; par tamen est ratio de privatione beneficii; cum ipse Gonz. gl. 15. de hac loquens huc remittat) citans pro hoc gl. in c. quam sit. v. eo ipso. de elect. in 6. & *ibid.* Franc. super S. ceterum. n. 4. Abb. in c. delictantes. de foro comper. nu. 8. Tiraq. in l. si unquam. c. de revoc. donat. v. revertatur. n. 142. & c. Item per verba *hoc ipso*. Gonz. n. 32. ex Tiraq. ubi ante. Item deficientibus verbis dictis *eo ipso*, vel *hoc ipso* per verba: *privatus existat*: Gonz. *ibid.* n. 33. citans gl. in c. extirpanda. de prob. v. *privatum*. & *ibid.* Host. & Innoc. & c. quia participium presentis temporis regulariter poenam ipso jure inducit. Gonz. n. 34. citans Abb. in c. delictantes. num. 8. gl. in c. quoniam. v. *macrone percussum*. de off. Ordinar. Corneum. conf. 246. n. 1. l. 3. Tiraq. ubi ante. à nu. 32. vide eundem Gonz. gl. 15. n. 154. ubi remittit ad Felin. in c. Rodolphus. de rescrip. à n. 24. ubi de hoc plenissime.

Questio 172. Circa privationem beneficii per sententiam, qualiter ad hanc poenam procedi possit?

Respondeo: Cum sit poena gravissima & ordinaria, ut dictum, hinc intrat criminalitarum propositio; quòd ad ordinariam poenam procedi non potest, nisi contra legitime confessum vel convictum. C. Luca. de benef. d. 75. n. 4. qui tamen subdit *ibid.* nu. 8. quòd, licet de stricto jure, quoties agitur de privatione beneficii jam obtenti, requiratur plena & concludens probatio, & non sufficiat aliquem esse judicatum seu diffamatum; cum id solum attendatur circa inhabilitatem, vel post

positionem ad assequendum. Veruntamen vehemens diffamatio, ob quam apud populum tale delictum habetur pro certo (ut contingit, quando adfuit indicia indubitata) facile operatur, ut iudices, praesertim magna tribunalia, non improbabiler dilarent arbitrium, & rigorosos juris Cancellos transcendant, potissimum ubi agitur de delictis aded scandalosis (agit ibi de defloratione Monialis) sive ubi intrant alia motiva prudentialia. Similia habet d. 76. nu. 11. ubi, quòd ad consulendum delictis & scandalis, intret maxima: *Ordo est ordinem non servare*: ideoque exorbitans rigor adhibetur, in magis praesertim tribunalibus, tanquam in casu exemplari juris cancellos aliquantulum transcendendo.

Questio 173. Effectus seu executio sententiae privationis beneficii ob delictum, dum ea alias à jure non intenditur ipso jure, an & qualiter suspendatur, vel non suspendatur?

1. **R**espondeo primò: ab hac sententia tanquam à sententia hominis datur appellatio; sive is ex suppositione criminis notorii puniat. Lott. l. 3. q. 18. n. 53. citans Felin. in c. Rodolphus. de rescrip. n. 37. sive simpliciter declaret factum, ex cujus suppositione lex ipso jure poenam irrogat. Lott. n. 54. citans Abb. in c. pervenit. de appellat. n. 6. neque in hoc casu sustinetur appellatio à gravamine legis; cum lex perpetuò sit justa, & neminem gravet; sed tanquam à gravamine illato per judicem, qui potuit decipi circa factum. Lott. citans Alciat. in l. si qua poena, quocirca interposita provocacione, hoc casu suspenditur executio, donec in judicatum sententia transierit. Lott. num. 56. quòd ubi factum, dicitur sententia fortita suum effectum. Inter ceteros autem modos hunc effectum suspendendi praecipuus ferè est appellatio. Lott. num. 68. etiam temeraria juxta Bald. modò valida sit, id est, non peccet in forma, neque sit prohibita; qualiter in pluribus casibus ea prohibetur vel à lege, vel à rescripto Principis. Lott. à n. 69.

2. Respondeo secundò: In hoc casu prohibita appellationis, hac non obstante, procedi potest ad executionem, modò tamen illud jure sit liquidum, & nullo modo turbidum; cessante enim, aut turbidà hac prohibitione appellationis, teneat iudex deferre appellationi. Lott. à nu. 74. & si is spretà appellatione nitatur exequi tanquam destitutus auctoritate, non intelligitur procedere ut iudex, sed ut privatus; cui proinde privatim & de facto resisti potest. Lott. n. 76. citans Felin. in c. si quando. de off. deleg. n. 2. Innoc. *ibid.* v. *resistere*. Lancellot. de arbitrat. appelland. ampliat. 20. n. 1. modò agatur de judicio irtractabili & irreparabili. Lott. n. 77. citans Felin. ubi ante. Bald. in l. ab executione. c. quorum appellat. non recip. Contra facultatem tamen istam resistendi de facto sufficit velamen justitiae. Lott. nu. 78. citans Bart. in l. prohibitorium. c. de jure fisci. num. 6. neque admittitur illa resistencia de facto, nisi pro tuenda personà, non autem pro tuenda re vel possessione, ità ut in articulo immisionis in possessionem resistencia illa sit impertinens, & à jure reprobata. Lott. nu. 29. citans Bart. ubi ante. Porro quae hic dicta de appellatione, quòd ea suspendat executionem, locum etiam habent in casu supplicationis aut recursus, ubicunque supplicatio vel recursus succedit loco appel-